I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2020/696,

25. mai 2020,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta seoses COVID-19 pandeemiaga

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([1])

ning arvestades järgmist:

(1) COVID-19 pandeemia on põhjustanud lennuliikluse järsu vähenemise, mis on tingitud transpordinõudluse märkimisväärsest kahanemisest ja otsestest meetmetest, näiteks piiride sulgemine ja lennuliikluse keelustamine, mille liikmesriigid ja kolmandad riigid on võtnud pandeemia tõkestamiseks.

(2) Ühtse Euroopa taeva lennuliiklusvõrgu haldusasutusena tegutseva Eurocontroli avaldatud andmete kohaselt on lennuliiklus vähenenud Euroopa piirkonnas 2020. aasta märtsi lõpus ligikaudu 90 % võrreldes 2019. aasta märtsiga. Lennuettevõtjate sõnul on broneeringute arv COVID-19 pandeemia tõttu järsult langenud ja nad tühistavad 2019/2020. aasta talve- ja 2020. aasta suvehooaja sõiduplaani perioodiks kavandatud lende. Järsk nõudluse langus ja enneolematu tühistamismäär on lennuettevõtjatele põhjustanud tõsiseid likviidsusprobleeme. Need likviidsusprobleemid on otseselt seotud COVID-19 pandeemiaga.

(3) Liidu lennuettevõtjad, kes olid enne COVID-19 pandeemiat majanduslikult elujõulised, seisavad silmitsi likviidsusprobleemidega, mis võivad tingida nende lennutegevusloa peatamise, kehtetuks tunnistamise või asendamise ajutise loaga ilma struktuurilise majandusliku vajaduseta. Ajutise lennutegevusloa andmine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1008/2008 ([2]) artikli 9 lõikele 1 võib saata turule negatiivse signaali lennuettevõtja ellujäämisvõime kohta, mis omakorda süvendaks tema võimalikke finantsprobleeme, mis muudel asjaoludel oleksid ajutised. Tuginedes hindamisele, mis viiakse läbi ajavahemikus 1. märtsist 2020 kuni 31. detsembrini 2020, on

([1]) Euroopa Parlamendi 15. mai 2020. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 25. mai 2020. aasta otsus.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

seetõttu asjakohane, et selliste lennuettevõtjate lennutegevusluba ei peatataks ega tunnistataks kehtetuks, tingimusel et ohutus on tagatud ning et 12-kuulise ajavahemiku jooksul on piisav finantsiline ümberkujundamine reaalselt võimalik. Selle 12-kuulise ajavahemiku lõpus tuleks liidu lennuettevõtjate suhtes kohaldada määruse (EÜ) nr 1008/2008 artikli 9 lõikes 1 sätestatud menetlust. Määruse (EÜ) nr 1008/2008 artikli 9 lõikes 2 sätestatud kohustust teavitada komisjoni tuleks kohaldada ka otsuste suhtes, millega jäetakse lennutegevusluba peatamata või kehtetuks tunnistamata.

(4) Lisaks erakorralistele meetmetele, mida vastavalt määruse (EÜ) nr 1008/2008 artiklile 21 võidakse kohaldada ootamatult esile kerkinud lühiajaliste probleemide korral, mis tulenevad ettenägematutest ja vältimatutest asjaoludest, peaks liikmesriikidel olema võimalik liiklusõiguste kasutamisest keelduda, neid piirata või kehtestada nende suhtes tingimusi, et lahendada COVID-19 pandeemiast tulenevaid probleeme, mis võivad olla pikema kestusega. Sellised COVID-19 pandeemia raames võetavad erakorralised meetmed peaksid olema kooskõlas proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtetega ning põhinema objektiivsetel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel, mida kohaldatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1008/2008 artikliga 21.

(5) Lennujaamades, kus maapealse teeninduse teenuse osutajate arv on nõukogu direktiivi 96/67/EÜ ([3]) artikli 6 lõike 2 ja artikli 9 kohaselt piiratud, võib teenuseosutajaid valida maksimaalselt seitsmeks aastaks. Teenuseosutajatel, kelle puhul see ajavahemik on lõppemas, võib seetõttu olla raskusi rahastamisele juurdepääsuga. Seega tuleks kõnealust maksimaalset ajavahemikku pikendada.

(6) COVID-19 pandeemia tulemusena võib lennujaamades, kus maapealse teeninduse teenuse osutajate arv on piiratud, üks või mitu teenuseosutajat lõpetada oma teenuste osutamise asjaomases lennujaamas enne uue teenuseosutaja valimist direktiivi 96/67/EÜ artikli 11 lõikes 1 sätestatud korras. Sel juhul on asjakohane, et lennujaama käitaja võib otsustada valida maapealse teeninduse teenuse osutaja otse teenuste osutamiseks kuni kuueks kuuks. Tuleks meeles pidada, et kui lennujaama käitajal on COVID-19 pandeemia tõttu vaja hankida maapealse teeninduse teenuseid ja ta on tellija Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL ([4]) artikli 4 tähenduses, kohaldatakse nimetatud direktiivi.

(7) Piisava finantsilise ümberkujundamise aluseks peaks olema kava, millega hoitakse ära koondamisi ja tagatakse, et finantsiline ümberkujundamine ei kahjusta töötajate õigusi. Maapealse teeninduse teenuse osutajate lubade pikendamine peaks aitama säilitada töökohti ja kaitsta töötajate õigusi.

(8) COVID-19 pandeemia edasist arengut ja selle mõju lennutranspordisektorile on keeruline prognoosida. Komisjon peaks pidevalt analüüsima COVID-19 pandeemia mõju lennutranspordisektorile ning liidul peaks olema võimalik pikendada põhjendamatu viivituseta ajavahemikku, mille jooksul käesoleva määrusega ette nähtud meetmeid kohaldatakse, kui ebasoodsad tingimused püsivad.

(9) Selleks et vajaduse korral ja kui see on põhjendatud, pikendada ajavahemikku, mille jooksul lennutegevusluba väljaandev pädev asutus võib otsustada lennutegevusluba mitte peatada või kehtetuks tunnistada, ajavahemikku, mille jooksul liikmesriigid võivad liiklusõiguste andmisest keelduda, liiklusõigusi piirata või liiklusõiguste kasutamise tingimusi kehtestada, ning ajavahemikku, mille jooksul võib pikendada maapealse teeninduse teenuse osutajate lepinguid ja mille jooksul lennujaama käitaja võib valida maapealse teeninduse teenuse osutaja otse, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte määruse (EÜ) nr 1008/2008 muutmiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([5]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

([3]) Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades (EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

([5]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(10) Kuna kavandatud meetmeid õigustavad COVID-19 pandeemia põhjustatud erandlikud asjaolud nõuavad kiiret tegutsemist, eelkõige vajalike meetmete kiiret vastuvõtmist, et lahendada sektori keerulisi ja kiireloomulisi probleeme, on peetud asjakohaseks teha erand Euroopa Liidu lepingule (ELi leping), ELi toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 osutatud kaheksa nädala pikkusest tähtajast.

(11) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt määruse (EÜ) nr 1008/2008 muutmine seoses COVID-19 pandeemiaga, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(12) Ettenägematu ja äkiline COVID-19 puhang ning asjakohaste meetmete vastuvõtmiseks nõutav seadusandlik menetlus muutsid selliste meetmete õigeaegse vastuvõtmise võimatuks. Seetõttu peaksid käesoleva määruse sätted hõlmama ka määruse jõustumisele eelnevat ajavahemikku. Võttes arvesse nende sätete sisu, ei riku selline lähenemisviis asjaomaste isikute õiguspäraseid ootusi.

(13) Määrust (EÜ) nr 1008/2008 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(14) Kuna kehtestatavaid meetmeid õigustavad erandlikud asjaolud nõuavad kiiret tegutsemist, peaks käesolev määrus kiireloomulisena jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1008/2008 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Määrusega reguleeritakse ühenduse lennuettevõtjate tegevuslubade väljaandmist, lennuettevõtjate õigust osutada ühendusesiseseid lennuteenuseid ning ühendusesiseste lennuteenuste hinnakujundust. Samuti sätestatakse selles liidu lennujaamades maapealse teeninduse teenuse osutamise ajutised eeskirjad.“

2) Artiklisse 9 lisatakse järgmised lõiked:

„1a. Lõikes 1 osutatud hindamiste põhjal, mis viiakse läbi 1. märtsist 2020 kuni 31. detsembrini 2020, võib lennutegevusluba väljaandev pädev asutus otsustada enne kõnealuse ajavahemiku lõppu jätta liidu lennuettevõtjale antud lennutegevusluba peatamata või kehtetuks tunnistamata, tingimusel et ohutus on tagatud ning et kõnealuse 12 kuu jooksul on piisav finantsiline ümberkujundamine reaalselt võimalik. Pädev asutus vaatab liidu lennuettevõtja tegevuse üle selle 12-kuulise ajavahemiku lõpus ja otsustab, kas lõike 1 alusel lennutegevusluba peatatakse või tunnistatakse kehtetuks ning antakse välja ajutine lennutegevusluba.

1b. Kui komisjon leiab ühtse Euroopa taeva lennuliiklusvõrgu haldusasutusena tegutseva Eurocontroli avaldatud andmetele tuginedes, et lennuliikluse maht on 2019. aasta vastava perioodiga võrreldes vähenemas ja väheneb tõenäoliselt ka edaspidi, ning leiab parimatele kättesaadavatele teaduslikele andmetele, näiteks Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse andmetele tuginedes samuti, et selline olukord on põhjustatud COVID-19 pandeemiast, võtab komisjon kooskõlas artikliga 25a vastu delegeeritud õigusaktid, et käesoleva artikli lõikes 1a osutatud ajavahemiku 1. märtsist 2020 kuni 31. detsembrini 2020 pikendamiseks käesolevat määrust vastavalt muuta.

1c. Komisjon jälgib pidevalt olukorda, kasutades lõikes 1b sätestatud kriteeriume. Komisjon esitab talle kättesaadava teabe põhjal asjakohase kokkuvõtva aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule 15. novembriks 2020. Kui lõikes 1b osutatud kriteeriumid on täidetud, võtab komisjon lõikes 1b sätestatud delegeeritud õigusakti vastu niipea kui võimalik.

1d. Kui see osutub COVID-19 pandeemia pikaajalise mõju tõttu liidu lennutranspordisektorile tungivalt vajalikuks, kohaldatakse käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide suhtes artiklis 25b sätestatud menetlust.“

3) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 21a*

COVID-19 pandeemiaga seotud erakorralised meetmed

1. Olenemata artiklist 21 võivad liikmesriigid ajavahemikul 1. märtsist 2020 kuni 31. detsembrini 2020 keelduda liiklusõiguste kasutamisest, neid piirata või kehtestada nende suhtes tingimused, kui see on vajalik COVID-19 pandeemiaga tegelemiseks, vajamata selleks komisjoni nõusolekut, millele on osutatud artikli 21 lõikes 1. Selliste meetmete puhul võetakse arvesse proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtet ning nende aluseks on objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid.

2. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni ja teisi liikmesriike viivitamata sellistest lõikes 1 osutatud meetmetest ja nende kestusest ning esitab neile asjakohase põhjenduse meetmete vajalikkuse kohta. Kui liikmesriik muudab selliseid meetmeid pärast käesoleva määruse jõustumist, või need peatab või kaotab, teavitab ta sellest komisjoni ja teisi liikmesriike.

3. Komisjon võib mõne teise asjassepuutuva liikmesriigi või teiste asjassepuutuvate liikmesriikide taotluse korral või omal algatusel lõikes 2 osutatud meetmed peatada, kui need ei vasta lõikes 1 osutatud nõuetele või on muul viisil vastuolus liidu õigusega.

4. Kui komisjon leiab parima teaduspõhise teadmuse ning parimate tõendite ja andmete, näiteks Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse andmete põhjal, mis kinnitavad COVID-19 pandeemia jätkumist, et liiklusõiguste kasutamise keelamine, piiramine või tingimuste kehtestamine liikmesriikide poolt on tõenäoliselt vajalik ka pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ajavahemikku, võtab komisjon kooskõlas artikliga 25a vastu delegeeritud õigusaktid, et osutatud ajavahemiku pikendamiseks käesolevat määrust vastavalt muuta.

5. Komisjon jälgib pidevalt olukorda, kasutades lõikes 4 osutatud kriteeriume. Komisjon esitab talle kättesaadava teabe põhjal asjakohase kokkuvõtva aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule 15. novembriks 2020. Vajaduse korral võtab komisjon niipea kui võimalik vastu lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakti.

6. Kui see osutub COVID-19 pandeemia pikaajalise mõju tõttu liidu lennutranspordisektorile tungivalt vajalikuks, kohaldatakse käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide suhtes artiklis 25b sätestatud menetlust.“

4) Lisatakse järgmine peatükk:

„IVa PEATÜKK

MAAPEALSE TEENINDUSE TEENUSE AJUTISED EESKIRJAD

Artikkel 24a

1. Erandina nõukogu direktiivi 96/67/EÜ (*) artikli 11 lõike 1 punktist d võib kuni 31. detsembrini 2022 pikendada sama direktiivi artikli 11 lõikes 1 sätestatud menetluse kohaselt valitud maapealse teeninduse teenuse osutajate lepinguid või lube, mis kaotavad kehtivuse ajavahemikul 28. maist 2020 kuni 31. detsembrini 2021.

2. Erandina direktiivi 96/67/EÜ artikli 11 lõike 1 punktist e võib lennujaama käitaja või liikmesriigi pädev asutus ajavahemikul 1. märtsist 2020 kuni 31. detsembrini 2020 juhul, kui maapealse teeninduse teenuse osutaja lõpetab oma tegevuse enne selle ajavahemiku lõppu, milleks ta välja valiti, valida maapealse teeninduse teenuse osutaja teenuste osutamiseks otse kuni kuueks kuuks või kuni 31. detsembrini 2020, olenevalt sellest, kumb ajavahemik on pikem.

3. Kui komisjon leiab Eurocontroli avaldatud andmetele tuginedes, et lennuliikluse maht on 2019. aasta vastava perioodiga võrreldes jätkuvalt vähenenud ja väheneb tõenäoliselt ka edaspidi, et selline olukord tuleneb COVID-19 pandeemiast ning et selle tulemusel katkeb liidu lennujaamades maapealse teeninduse teenuse osutamine või nende osutajatel tekivad raskused seoses rahastamisele juurdepääsuga, võtab komisjon kooskõlas artikliga 25a vastu delegeeritud õigusaktid, et käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud ajavahemike pikendamiseks käesolevat määrust vastavalt muuta.

4. Komisjon jälgib pidevalt olukorda, kasutades lõikes 3 sätestatud kriteeriume. Komisjon esitab talle kättesaadava teabe põhjal asjakohase kokkuvõtva aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule 15. novembriks 2020. Vajaduse korral võtab komisjon niipea kui võimalik vastu lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusakti.

5. Kui see COVID-19 pandeemia pikaajalise mõju tõttu liidu lennutranspordisektorile tungivalt vajalikuks osutub, kohaldatakse käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide suhtes artiklis 25b sätestatud menetlust.

_____

(*) Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades (EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36).“

5) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 25a*

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 9 lõikes 1b, artikli 21a lõikes 4 ja artikli 24a lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile üheks aastaks alates 28. maist 2020.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 9 lõikes 1b, artikli 21a lõikes 4 ja artikli 24a lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 9 lõike 1b, artikli 21a lõike 4 ja artikli 24a lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 25b

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata vastuväidet kooskõlas lõikega 2. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.

2. Nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväiteid artiklis 25a osutatud korras. Sellisel juhul tunnistab komisjon pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide, õigusakti viivitamata kehtetuks.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. mai 2020

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
President	*eesistuja*
D.M. SASSOLI	A. METELKO-ZGOMBIĆ